

Slovenski ameriški narodni svet

3835 W. 26th Street, Chicago 23, Ill. Na zadnji (prvi) konvenciji SANS, ki se je vršila 2. in 3. sept. 1944 v Clevelandu, so bili izvoljeni sledeči uradniki, gl. odborniki in člani izvršnega odbora:
CASTNI ČLANI:
LOUIS ADAMC, Milford, N. J.
MARIE PRISLAND, 1034 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.
DR. F. J. Kern, 6253 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
CLANI EKSEKUTIVE:
ETBEN KRISTAN, 23 Beechtree St., Grand Haven, Mich.
JANKO N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland 3, O.
FRED A. VIDER, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois.
MIRKO G. KUHLE, 3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
VINCENT CAINKAR, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
JACOB ZUPAN, 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.
LEO JURJOVEC, 1840 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
ANTON KRAPENC, 1636 W. 21st Pl., Chicago 8, Ill.
LEOPOLD KUSHLAN, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
ALBINA NOVAK, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
FRANK ZAITZ, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
LOUIS ZELENKAR, predsednik, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
JOSIE ZAKRAJSEK, 7603 Cornelia Ave., Cleveland 3, Ohio.
JOSEPH ZAVERTNIK, 309 Tenafly Rd., Englewood, N. J.
ANTON DEBEVO, 1930 So. 15th St., Sheboygan, Wis.
JOSEPH F. BURN, 15605 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio.
THERESA ERJAVEC, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.
THERESA GERZEL, 334 Erie Ave., W. Alhquippa, Pa.
ANTON HORZEN, Route No. 4, Princeton, Ill.
ANTHONY JERSIN, 4676 Washington St., Denver, Colo.
REV. MATH KESE, 223-57th St., Pittsburgh 1, Pa.
FRANK KLUNE, 604-3rd St., N. W., Chisholm, Minn.
BELENA KUSAR, 1938 So. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.
KATHERINE KRAINZ, 17838 Hawthorne Ave., Detroit 3, Mich.
JOHN KVARTICH, 411 Station St., Bridgeville, Pa.
JOHN FOLLOCK, 24465 Lakeland Blvd., Noble, Ohio.
LEUVIE NETZ, 364 Menahan St., Brooklyn, N. Y.
ANTOINETTE SIMCICH, 1091 Addison Rd., Cleveland 3, Ohio.
THERESA SPECK, 4658 Rosa Ave., St. Louis 16, Mo.
VALENTINE STROJ, 1040 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.
ANDREW STONICH, 1934 Cedar St., Pueblo, Colo.
ANTON VIDRICH, 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.
ANTON ZBASNIK, A. F. U. Bldg., Ely, Minn.
JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

PISMA IZ STAREGA KRAJA

Zanimivo pismo

Chicago izhajajoči list Amerikanski Slovenec je v izdaji 15. februarja 1946 priložil pismo župnika Stupice iz Hinje pri Žužemberku, ki se nam zdi za boljše razumevanje razmer v Sloveniji tako splošno, da ga spodaj priložimo v celoti.—Uredništvo.
Nellisville, Wis.—Prejela sem pismo iz starega kraja od moje sestre Josipa Stupice, ki je župnik in župnik na župniji Hinje pri Žužemberku na Dolenjskem. Pred vojno je bil v vojski pri Litiji kot upokojeni župnik nekaj let in monsignor od sv. Očeta imenovan za pomočnika prelata. Ko je nastala vojna, so pa bolehnega pregnali v tujino, ga internirali in ga vlačili po ječah, trpinčili, tepli in mučili. Po vojski se je ves izredno vrnil v domovino, kjer je bil župnik pri Žužemberku. Kako je zdaj tam, bo vam sam povedal. Le čitajte njegovo pismo.—Mary Toleni.
Veliko Lipje, Dolenjsko.—Dve leti so minila, odkar sem se vrnil iz nadpisa, se zdaj nahajam v drugem kraju kakor tedaj, ko sem Ti zadnjič pisal. Vojne razmere so me metale v tujino, končno sem obstal v Jugoslaviji se je spomladl leta 1941 zapletla v vojno z Nemci. Nemške čete so zasedle

mešta so večinoma v razvalinah, beda ljudstva je nepopisna. Kajti ljudstvo je prišlo v tej vojski takorekoč ob vse.
Jaz sem sedaj župnik župnije Hinje. Imeli smo veliko in lepo župniško cerkev in prostorno veliko župnišče. Župnijska vas Hinje je štela okrog 100 hiš. V župnijo spada še veliko drugih vasi. Vse to je sedaj večinoma v razvalinah. Župnijska cerkev, župnišče, vas Hinje in večina drugih vasi je ena sama žalostna groblja in razvalina.
Zdaj stanujem tu v vasi Veliko Lipje. To je majhna vasica, ki spada pod župnijo Hinje, in ki ji je vojska toliko prizanesla, da je ostalo vsaj nekaj celih hiš. Stanujem v napol podrti kmečki hiši in od tu vodim dušnostno pastirstvo vse župnije. Gospodinj mi še vedno Francetova hči, nečakinja Micka, ki je z menoj delila vojno gorje, bila z menoj skupno od Nemcev zaprta, internirana in preganjana.
Vojska je nam dobesedno vzela vse. Nemci so nama vse imetje že leta 1941 zaplenili in po vojski nam ni ostalo nič. Imava sicer na papirju pravico do vojne odškodnine, ki je pa seveda nikoli ne bo. Naša država ne more dati, ker je tako strašno uničena. Nemčija in Italija, ki sta krivi vsega gorja, sta pa bili v vojski tudi tako razdejani, da od njih ne bo ničesar dobiti.
Manjka nama vsega, zlasti potrebne obleke, obuvala, posteljnine. Naša država duhovnikom ne daje nikake plače. Ljudstvo je tu sicer dobro in verno, vendar vsled vojske tako obubožano, da ne dobi duhovnik od njega skoro nič. Sicer pa, četudi bi imel denar, bi mi bilo malo pomagano, kajti obleke, obuvala

in drugega blaga tu niti za denar ni dobiti.
Zato se obračam na Tebe s prošnjo, če bi nama kaj takega mogla poslati. Pošiljatve iz Amerike prihajajo, marsikateri dobi kaj od svojih sorodnikov od tam.
V poštev bi prišla predvsem obleka ali obutev. Nič zato, če je staro ali ponošeno, kajti tu nimava niti takega. Od hrane pa predvsem sladkor, ki je zanj tu tudi velika stiska. Morda tudi kaj kave, ali podobnega. Sploh pa ga ni hraniva, ki bi nama ne bilo dobrodošlo, ker tu manjka vsega. Seveda moko pošiljati se ne bi izplačalo, ker ta se za silo tudi tu dobi.
Saj ni treba, da bi mi to poslala zastoj. Morda bi se dalo urediti tako le: Tam med svojimi znanci in prijatelji jih imaš gotovo nekaj, ki bi dali za sv. maše in jaz bi jih tu gotovo opravil, če mi sporočiš za koga in v kateri namen naj mašujem. Ti bi ta denar za maše tam nabrala, zanj pa kupila to, kar bi mi poslala. Ali bi mi poslala poleg tega tudi še kak dolar—ravno tako za maše—bi bilo to zelo dobrodošlo, ker ima ameriški dolar tu veliko vrednost. Ako kaj pošlješ, gotovo tudi obenem piši, najbolje priporočeno pismo, kaj in zakaj si mi poslala, da bom vedel.
Lepo pozdravljam Tebe in vse Tvoje. Pozdravljam tudi sestru Pavlo in njene in se ji v istem smislu priporočam.
Tvoj brat,

Stupica Josip, župnik, Veliko Lipje pri Žužemberku.
Naslov od Mrs. Toleni je pa: Mrs. Mary Toleni, Neillsville, Wis.

Zopet pišejo iz Preserja!

Pred nekaj tedni je prejela Miss Jean Jerina, hčerka poznane občesplošne družine Jakob Jerina, 15315 Lücknow Ave. pismo od sorodnikov, in sicer je pismo odposlal Jakob Kováč, Preserje št. 9. Rojak Jakob Kováč je stric Mrs. Jerina in njen oče, Math (Kováč) Smith, ki živi na E. 207 St., Euclid, O., je brat omenjenega Jakoba. Pismo je bilo napisano v Preserju 1. februarja 1946 in je naslednje vsebine:
"Draga sorodnica!
"Sele danes Vam moremo pisati in se Vam zahvaliti za poslano dobroto. Sprejeli smo v redu ter smo bili presenečeni nad toliko skrbjo od Vaše strani. Nismo pričakovali tolike pozornosti (zato nam je tem težje, ko se ne bomo mogli nikoli revanžirati). Vedite, da smo Vam od srca hvaležni za vse!
"Gotovo Vam je že Andrej javil, kaj nas je med to vojno doletelo. Težki so bili dnevi, ki smo jih morali preživljati. Ko

liko je bilo trpljenja, se ne da povedati. Mnogo smo žrtvovali za našo svobodo. Nekateri več, drugi manj. Nam so uničili Italijani domačijo, izgubili so nas napol gole in praznih rok iz hiše ter zažgali. V dveh urah so bili uničeni vsi žulji naših rok. Pa kaj ti!
"Najtežje, kar nas je moglo doleteti pa je bila izguba naših treh otrok, dveh-sinov, oziroma bratov in ene sestre-hčerke, ki so se borili od prvih početkov za našo zlato svobodo. Svoja življenja so žrtvovali, da bi bili srečnejši mi. Težko nam je zanje in nihče nam jih ne more nadomestiti. Hudo nam je tako, da ne bomo nikoli pozabili nanje. Niso bili tako srečni, da bi mogli vsaj malo uživati tistega, za kar so se borili. Ponosni pa smo nanje, da niso bili v vrstah narodnih izdajalcev, ki so največ krivi našega gorja.
"Njihove kosti smo položili na domače pokopališče, da jih imamo vsaj mrtve blizu, saj ži-

vim nismo smeli niti jesti dati, tako kot ljudem. Kot psom smo jim pokladali jedila, kadar smo imeli kaj in če smo jim mogli utihotapiti. Trpeli smo, vendar smo vztrajali, naši hrbiti niso klonili, čeprav so nas hodili zmerjati in pretepati; čeprav so nas vlačili po zaporih in nas mučili. Vedite, hujši od tujca so bili domači izdajalci! Pa vse to je za nami in hvala Bogu, da je minilo.
"Zdaj smo začeli spravljati skupaj material, da si postavimo svoj dom, da bosta starša vsaj pod svojo streho umrla. Težko pa je, ko ni domačih delavnih moči, doma je le še ena hčerka, drugi dve sta poročeni, zato razumete, kako težko in nestrpno pričakujemo našega Andreja z družinico. Upamo, da se bo naša želja v doglednem času spopolnila.
Kako živite Vi? Koliko družine imate? Andrej nam je pisal, da je umrla mama. Prezgodaj je odšla od Vas, vsak otrok pogreša matere. Pa taka je usoda, gremo eden za drugim in za nami prihajajo drugi. Kadar boste imeli razpoloženje in voljo, pa nam kaj pišite, veseli smo vsake besede, čeprav se najbrže ne bomo nikoli videli.
"Še enkrat se Vam zahvaljujemo za poslano dobroto in želimo, da ostanete zdravi vsi skupaj! Pozdravljajo Vas vse Vaši preostali sorodniki
"Kovačevi."

Italijanski delavci o razmerah v Jugoslaviji

Raša, 29. januarja—Znano je, da reakcionarno časopisje z druge strani Soče širi obrekovanja proti Titovi Jugoslaviji in proti vojaškim oblastem v pasu B. Ta tisk se poslužuje vsakršnih laži, da bi dosegel svoj namen in da bi zaslepil one, ki ne poznajo pravega stanja v Istri. Ta tisk piše, da Italijane zatirajo, da z njimi slabo postopajo, da jih pošiljajo na prisilno delo itd. itd.
Proti takim obrekovanjem se je spontano dvignila skupina italijanskih delavcev iz raznih krajev Italije, ki so tukaj zaposleni. Ti delavci v svojih izjavah najbolj pobijajo trditve italijanskih reakcionarjev.
Zidar iz Neaplja Salvatore Esposito, je izjavil: "Nisem mogel najti zaposlitve v Italiji in zato sem prišel v Rašo, kjer so me zaposlili po mojih sposobnostih. Postopanje z delavci je odlično in opazil sem, da ljudstvo ni v borbi dojel samo bratstva med Italijani in Slovenci, ampak

tudi ustvarilo socialno pravičnost. Izjavljam, da so lažnive vesti italijanskega reakcionarnega tiska, ki piše, da Italijane v Istri zatirajo in da z njimi slabo postopajo."
Rudarski nadzornik Giovanni Simonucci iz Pesara izjavlja: "Delam v Raši že od leta 1937 in lahko rečem samo nekaj: življenjski pogoji za delavca so se od tega časa korenito spremenili. Živimo v življenjskih razmerah, v kakršnih bi morali živeti vsi pošteni delavci. Želim svojim bratom Italijanom, da bi čim prej dosegli take socialne pogoje, kakršne uživamo tukaj."
Pleskar Mario Paia iz Pesara pravi: "V naših pesteh čutimo voljo živeti vedno tako, kakor sedaj živimo."
Ferdinando Giacomini, rudar iz Pesara, je dejal: "Hotel bi reči samo to, če bi ne bil zadovoljen, bi se vrnil v Italijo."

Domenico Marini in Giovanni Capelli, oba rudarja iz Pesara, pravita: "Že od leta 1937 delava v Raškem rudniku in morava iskreno priznati, da je bilo do vse storjeno v korist delavcem. Fašizem nas je tlačil, danes pa postopajo z nami kakor se mora postopati z delavci. Danes med delavci ni mrznje, kakor je bila pod fašizmom. Danes nas vežejo med seboj iskreno prijateljstvo in bratska čustva. Želimo živeti v Titovi Jugoslaviji, ker so delavci v njej svobodni, enakopravni in srečni. Spominjamo se dneva, ko so nas fašisti odpustili z dela, ker nismo bili fašisti. Danes od nas ne zahtevajo, da bi postali člani katere koli stranke. Dovolj je, da pošteno delamo."
Dino Morini in Giacomo Soldati iz Forlija pravita: "Pred nekaj meseci sva prišla v Rašo, ker nisva mogla najti zaposlitve

v Italiji. Tukaj sva se prepričala, da je vse, kar piše in govori reakcija, gola laž. Čeprav je večina delavcev v rudniku slovenska in govori v svojem jeziku, se trudijo, da bi jih tudi mi razumeli. Pod fašizmom smo bili sužnji. Sedanje bratstvo med Italijani in Slovenci v Istri ni prazna beseda, ampak resnica, ki vsem kaže, kako je mogoče srečno živeti. Tudi mi ljubimo kakor bratje Slovani maršala Tita."
Posneto iz "Slovenskega poročevalca"

KADAR RABITE zobozdravniško oskrbo
POJDI TE K ZANESLJIVEMU ZOBODRAVNIKU
Naš urad se nahaja na enem prostoru že 25 let. Za prvi obisk ni treba določiti časa—pridite kadarkoli—pozneje pa se bo delo, kakršnokoli želite v zobozdravniški stroki, izvršilo ob času ko vam bo najbolj prikladen.
PRVOVRSTNO DELO PO ZMERNIH CENAH VAM NAPRAVI
DR. J. V. ZUPNIK
6131 St. Clair Ave.
v poslopu North American banke
VHOD NA STRANI E. 62 ST.

Dr. Kernovo Angleško-Slovensko berilo
(English Slovene Reader) je pripravno za učenje angleščine ali slovenščine.
Dobi se v naši tiskarni
OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

1921 1945
V blag spomin
prve obletnice odkar je daroval svoje mlado življenje naš srčno ljubljeni in nikdar pozabljeni sin in brat

Sgt. Frank S. Drobnik
Padel je na polju slave in časti dne 26. marca 1945. l. na bojnih poljanah v Nemčiji v cvetju mladosti, star 23 let in pol. Tužni mesec marec nam bo ostal v spominu za vedno. Kruta smrt nam je vzela dragega sina in brata. Topovi so umolknil, potihnil je vojni ropot, sinovi se vračajo, toda Tebe dragi Frank, nikdar več ne bo!

Daleč tam na bojnem polju, truplo mlado Ti trohni, a spomin Tvoj v srcih naših živel bo do konca dni.
Čas vrtil se neprestano, seka rane in zdravi, nam pa to globoko rano vedno z nova obudi.
Oči se naše orosijo slednji dan, večina za trpljenje ustvarjen je zemljan, luč nebesko naj Ti večni oče podeli, saj snidemo se enkrat skupaj vsi!
Zalujoči starši:
Joseph in Angela Drobnik; Gabriel, brat; Elsie, sestra
Cleveland, Ohio, dne 26. marca, 1946.

our RED CROSS must carry on!
RED CROSS POSTER COMES TO LIFE... Pfc. Campbell Gordon Pyle, Lancaster, Calif., the wheel chair patient in the Red Cross 1946 poster, and Peggy Neel, Red Cross hospital worker, examine the winning poster, a photograph made of them at New Caledonia during the war. Peggy Neel is resting at her home in Searcy, Ark., and Private Pyle has re-enlisted in the army.

SLOVENCIM, POZOR!
Pravkar sem se vrnil od ameriške mornarice in sem pripravljen vam biti na uslugo
OTVORIL SEM
Waterloo Beverage Store
v Gubančevem poslopu na 16721 WATERLOO ROAD
"Edina slovenska trgovina te vrste"
POLNA ZALOGA PIVE, VINA IN CORDIALS, katere lahko vzamete domov po steklenicah in v zabojih
TUDI DOPELJEMO NA DOM
Ernest Mramor, lastnik

STARS IN SERVICE
BILL PASCHAL, AS A N.Y. GIANT BACK, LED THE NATIONAL PRO LEAGUE IN GROUND GAINING TWO YEARS IN A ROW!
BUY VICTORY BONDS
BILL, WHO'S IN THE ARMY AIR FORCES, WAS A BIG HELP TO HIS EX-TEAMMATES WHEN HE GOT A FEW DAYS OFF AND PLAYED FOR THE GIANTS THIS YEAR—YOU CAN BE A BIG HELP TO ALL THE BOYS STILL IN SERVICE—BUY VICTORY BONDS AND HELP BRING 'EM ALL HOME!
U. S. Treasury Dept.

